

สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายต้องการทราบว่านักเรียนระดับอนุบาลในนครหลวงกรุงเทพมหานครชอบภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กระดับอนุบาลมีลักษณะอย่างไร (ในเรื่องเกี่ยวกับแบบและสีของภาพ)

สมมติฐานที่ตั้งไว้เพื่อการทดสอบทางสถิติ

นักเรียนระดับอนุบาลในจังหวัดพระนคร ชอบภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กอนุบาลเท่ากันทุกลักษณะ

การดำเนินงาน

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ดำเนินการวิจัยเป็นลำดับขั้นดังนี้ คือ

๑. เลือกสุ่มตัวอย่างประชากร ซึ่งเป็นนักเรียนระดับอนุบาลจากโรงเรียนอนุบาลในนครหลวงกรุงเทพมหานคร โดยเลือกสุ่มมา ๕ โรงเรียน โรงเรียนละ ๒๐ คน เป็นหญิง ๑๐ คน ชาย ๑๐ คน เป็นจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๑๐๐ คน โดยจำกัดอายุประชากรอยู่ในช่วง $๓ \frac{๑}{๒}$ - $๕ \frac{๑}{๒}$ ปี

๒. จัดทำอุปกรณ์สำหรับการทดลองเป็นภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กระดับอนุบาลจำนวน ๕ ชุด มีลักษณะต่าง ๆ กันดังนี้ คือ

๒.๑ ภาพชุดที่ ๑ สำหรับหาแบบของภาพประเภทสีชาวกำที่นักเรียนชอบ ประกอบด้วยภาพเหมือนจริงแรงแง ภาพเหมือนจริงลายเส้น ภาพประติมากรรมแรงแง ภาพประติมากรรมลายเส้น และภาพถ่าย (ทุกภาพเป็นภาพสีชาวกำ)

๒.๒ ภาพชุดที่ ๒ สำหรับหาแบบของภาพประเภทสี ๑ สีที่นักเรียนชอบ ประกอบด้วยภาพเหมือนจริงแรงแง ภาพเหมือนจริงลายเส้น ภาพประติมากรรมแรงแง ภาพประติมากรรมลายเส้น

และภาพถ่าย (ทุกภาพเป็นสี ๑ สี)

๒.๓ ภาพชุดที่ ๓ สำหรับหาแบบของภาพประเภทสีหลายสีที่นักเรียนชอบ ประกอบด้วยภาพเหมือนจริงแรเงา ภาพเหมือนจริงลายเส้น ภาพประติมากรรมแรเงา ภาพประติมากรรมลายเส้น และภาพถ่าย (ภาพทุกภาพเป็นภาพสีหลายสี)

๒.๔ ภาพชุดที่ ๔ สำหรับหาสีของภาพที่นักเรียนชอบประกอบด้วยภาพประติมากรรมขาวดำ ภาพประติมากรรมสี ๑ สี ภาพประติมากรรมสีหลายสี

๒.๕ ภาพชุดที่ ๕ สำหรับหาแบบกับสีของภาพสัมพันธ์กันที่นักเรียนชอบเป็นภาพที่มีลักษณะดังในชุดที่ ๑ - ๔ รวม ๑๕ ลักษณะ

๓. นำอุปกรณ์ที่จัดทำไปทดลองทดสอบก่อนใช้จริง (Pre - Test) กับนักเรียนจำนวน ๔๐ คน

๔. นำอุปกรณ์ไปทดสอบจริงโดยให้นักเรียนดูภาพทีละชุด แล้วให้เลือกภาพที่ตนชอบในแต่ละชุดจากมากไปหาน้อย แล้วบันทึกผลการเลือกภาพของนักเรียนไว้เพื่อการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

๕. นำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ยของภาพแต่ละลักษณะและทดสอบสมมติฐานโดยใช้ **F - Test**

สรุปผลของการวิจัย

ในการทดสอบการชอบภาพลักษณะต่าง ๆ ของนักเรียนระดับอนุบาลในนครหลวงกรุงเทพธนบุรีโดยส่วนรวมสรุปผลได้ดังนี้

๑. คะแนนของภาพที่ใช้ในการวิจัยได้รับ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดโดยส่วนรวมชอบภาพที่มีลักษณะดังนี้

๑.๑ แบบ ชอบภาพประติมากรรมแรเงามากที่สุด รองลงมาคือภาพประติมากรรมลายเส้น ภาพถ่าย ภาพเหมือนจริงแรเงา ตามลำดับและภาพเหมือนจริงลายเส้นเป็นอันดับสุดท้าย

๑.๒ สี นักเรียนชอบภาพสีหลายสีมากที่สุดเป็นอันดับที่ ๑ ชอบภาพสี ๑ สีเป็นอันดับที่ ๒ และชอบภาพสีขาวดำเป็นอันดับที่ ๓

๒. แบบและสีสัมพันธ์กัน นักเรียนชอบภาพประติมากรรมเรขาคณิตหลายสี เป็นอันดับที่ ๑ ภาพประติมากรรมลายเส้นสีหลายสีเป็นอันดับ ๒ ภาพถ่ายสีหลายสีเป็นอันดับที่ ๓ ภาพเหมือนจริงเรขาคณิตหลายสีเป็นอันดับที่ ๔ ภาพเหมือนจริงลายเส้นสีหลายสีเป็นอันดับที่ ๕ และอีก ๑๐ อันดับรองลงมาตามลำดับคือ ภาพถ่ายสี ๑ สี ภาพประติมากรรมเรขาคณิต ๑ สี ภาพประติมากรรมลายเส้นสี ๑ สี ภาพเหมือนจริงเรขาคณิต ๑ สี ภาพเหมือนจริงลายเส้นสี ๑ สี ภาพถ่ายขาวดำ ภาพประติมากรรมเรขาคณิตขาวดำ ภาพประติมากรรมลายเส้นขาวดำ ภาพเหมือนจริงเรขาคณิตขาวดำ และภาพเหมือนจริงลายเส้นขาวดำ

จะสังเกตได้ว่าภาพทั้ง ๕ อันดับแรกเป็นภาพหลายสีทั้งสิ้นสำหรับภาพอีก ๕ อันดับต่อมา เป็นภาพสี ๑ สี และใน ๕ อันดับสุดท้ายเป็นภาพขาวดำทั้งสิ้น จึงสรุปได้ว่าสีมีอิทธิพลต่อการชอบภาพของนักเรียน ภาพที่มีสีหลายสีได้รับความนิยมมากกว่าภาพสี ๑ สี และสีขาวดำ

สีและแบบของภาพนั้นนักเรียนก็มีความชอบซัดกันอยู่ ๒ ลักษณะ ตามสีที่ใช้กับภาพด้วย จะเห็นได้ว่า ภาพประติมากรรมเรขาคณิตหลายสีได้รับความนิยมมากกว่าภาพถ่ายหลายสี แต่ภาพประติมากรรมสี ๑ สี และสีขาวดำกลับได้รับเลือกเป็นอันดับรองจากภาพถ่ายสี ๑ สี และสีขาวดำตามลำดับ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อรวมคะแนนของภาพที่แบ่งเป็น ๕ จำพวก คือภาพเหมือนจริงเรขาคณิต ภาพเหมือนจริงลายเส้น ภาพประติมากรรมเรขาคณิต ภาพประติมากรรมลายเส้น และภาพถ่ายแล้ว ปรากฏว่าภาพประติมากรรมเรขาคณิตยังคงได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับที่ ๑ ภาพประติมากรรมลายเส้นเป็นอันดับที่ ๒ ภาพถ่ายเป็นอันดับที่ ๓ ภาพเหมือนจริงเรขาคณิตเป็นอันดับที่ ๔ และภาพเหมือนจริงลายเส้นเป็นอันดับที่ ๕

จากผลการศึกษาค้นคว้าที่กล่าวสรุปข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่าผลการวิเคราะห์หมักจะออกมาในทำนองเดียวกัน คือ นักเรียนชอบภาพประติมากรรมเรขาคณิต ชอบภาพสีหลายสี เป็นอันดับแรก จะต่างออกไปบ้างก็ไม่มากนัก อิทธิพลของสีมีผลต่อการเลือกภาพมา. 'กว่าแบบของภาพ ภาพที่มีสีมากขึ้นจะได้รับเลือกมากขึ้นตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า นักเรียนชอบภาพประติมากรรมเรขาคณิตเขียนง่าย ๆ สร้างจินตนาการมีสีหลายสี อันเป็นการสอดคล้องกับการวิจัยที่ได้กระทำมาแล้วในต่างประเทศ

การที่นักเรียนชอบภาพประดิษฐ์มากกว่าภาพถ่ายและภาพวาดเหมือนจริง น่าจะเนื่องมาจากภาพประดิษฐ์เป็นภาพที่สร้างจินตนาการมีลักษณะที่เคลื่อนไหวในตัว สร้างบุคลิกลักษณะเด่นๆ ได้ง่ายกว่าภาพถ่ายและภาพวาดเหมือนจริง และมีรายละเอียดที่ไม่ซับซ้อนเด็กเข้าใจได้ง่ายมากกว่าภาพที่มีรายละเอียดซับซ้อนมากเกินไป เพราะเด็กในวัยนี้ไม่ต้องการรายละเอียดที่ซับซ้อนหรือของจริงนัก อันตรงกับผลการวิจัยของ Elkind ^๑, Ames ^๒, Piaget ^๓, John French ^๔ Whipple ^๕ และ Miller ^๖ ที่ว่าเด็กยิ่งเล็กลงยิ่งชอบภาพง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนมากนัก

เกี่ยวกับเรื่องสีของภาพนั้นจะเห็นได้ว่าเด็กชอบภาพสีหลายสีเป็นอันดับแรก รองลงมาคือภาพสี ๑ สี และอันดับสุดท้ายเป็นภาพประเภทขาวดำ จึงเห็นได้ว่าสีมีอิทธิพลต่อการชอบภาพของเด็กอย่างมาก ภาพสีจึงดึงดูดความสนใจได้มาก ตรงกับผลการวิจัยของ Seth Spaulding Mabel Rudisill ^๗ ที่ว่าสีช่วยให้ภาพที่น่าสนใจ และตามผลการศึกษาค้นคว้าของศาสตราจารย์ฟาเบอร์ เบอเรน ^๘ ที่ว่าเด็กเล็กมีความรู้สึกต่อสีได้ดีและรวดเร็วกว่ารูปร่าง

^๑ Elkind, loc. cit.

^๒ Ames, loc. cit.

^๓ Piaget, loc. cit.

^๔ John French, loc. cit.

^๕ Whipple, loc. cit.

^๖ Miller, loc. cit.

^๗ Set Spaulding, loc. cit.

^๘ Rudisill, loc. cit.

^๙ Birren. Faber. New Horizons in colors (New York :)

Rein hold Co., 1956) p. 109.

ข้อเสนอแนะ

๑. ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก โดยเฉพาะหนังสือให้ความบันเทิงทั้งที่เด็กพออ่านเองได้ หรือดูรูปโดยฟังเรื่องจากผู้ใหญ่อ่านให้ควรจะเป็นภาพประติมากรรมง่ายๆ ๆ ไม่มีส่วนรายละเอียดซับซ้อนเป็นภาพลึกลับ ภาพวาดเหมือนจริง โดยเฉพาะพวกภาพลายเส้นมีส่วนรายละเอียดมากเกินไปและไม่มีสีเขียวแล้ว เด็กจะไม่สนใจตามผลการวิจัยครั้งนี้ จึงเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าในการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กอนุบาลนั้นถ้าใช้ภาพวาดเหมือนจริงแบบลายเส้นย่อมจะได้ผลน้อยกว่าแบบอื่น ๆ สำหรับภาพถ่ายจากการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าเด็กสนใจมากเหมือนกันจึงเห็นได้ว่าในการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กประเภทให้ความรู้อย่าง ๆ เช่นเกี่ยวกับ สัตว์ หรือสิ่งแวดล้อม ภาพถ่ายที่ถ่ายได้คือถูกต้องมีจุดสนใจ มีลักษณะคล้าย ๆ มีความเคลื่อนไหวในตัว หรือแบบมีชีวิตชีวา ก็น่าจะเป็นที่สนใจของเด็กเล็กได้

๒. สำหรับในเรื่องเกี่ยวกับสีประกอบภาพนั้น จะเห็นได้ว่าเด็กมีความรู้สึกต่อสีมาก ดังนั้นในการจัดทำภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กจึงควรใช้ภาพสี ยิ่งภาพสีหลายสียิ่งจะเพิ่มความสนใจมากยิ่งขึ้น จะเห็นได้จากผลการวิจัยว่าภาพสีหลายสีได้รับความสนใจมากกว่าภาพสี ๑ สี และภาพขาวดำ

๓. หนังสือสำหรับเด็กในระดับอนุบาลทั้งที่เป็นหนังสือที่เด็กอ่านเอง หรือหนังสือภาพที่ผู้ใหญ่อ่านเรื่องให้เด็กฟัง เด็กดูภาพตามไปนั้นในปัจจุบันยังมีน้อย ที่มีอยู่ส่วนมากเป็นเรื่องแปลจากต่างประเทศและเป็นเรื่องที่มีความยากเกินกว่าระดับอนุบาลไปบ้างเล็กน้อย จึงควรที่น่านจะมืองค์การสถาบันหรือบริษัทที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กน่าจะสนใจจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก ระดับอนุบาลเพิ่มขึ้นบ้าง ดังเช่นที่สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย สมาคมสตรีอุดมศึกษา ได้คำริและจัดทำหนังสือสำหรับเด็กเล็กและหนังสือสำหรับผู้เริ่มอ่านนั้น นอกจากจะพิจารณาในด้านอื่น ๆ แล้วควรจะได้ไขแนวทางในการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กเล็กที่เกี่ยวข้องกับในเรื่องภาพประกอบนี้ คือ ในเรื่องเกี่ยวกับแบบ และสีของภาพประกอบให้เป็นที่น่าสนใจตรงกับความต้องการของเด็กประการหนึ่งด้วย

ส่วนหนังสือสำหรับเด็กในระดับอนุบาลที่จัดทำขึ้น โดยเฉพาะภายในประเทศนั้นส่วนมากมีน้อย มีเฉพาะสถาบันที่สอนระดับอนุบาลที่สนใจในเรื่องอุปกรณ์การสอน เช่น โรงเรียนอนุบาล -

ละอออุทิศ โรงเรียนอนุบาลวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ก็ได้ผลิตหนังสือสำหรับเด็กระดับนี้ไว้บ้าง นอกจากนี้ก็มีบริษัทสำนักพิมพ์หลายแห่งได้ผลิตหนังสือสำหรับเด็กระดับอนุบาลขึ้นมาบ้าง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแบบเรียน โดยเฉพาะแบบเรียน ก.ข. ABC หนังสือภาพสัตว์ แบบเรียนเลขคณิต หนังสือหัดอ่าน จากการสำรวจของผู้วิจัยพบว่าส่วนมากก็เล็งเห็นความสำคัญของคุณค่าของภาพประกอบในเรื่องที่จะดึงดูดความสนใจให้นักเรียนรักการอ่าน แต่เนื่องจากระบบเศรษฐกิจของประเทศเราซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนาจึงทำให้การจัดพิมพ์หนังสือเหล่านี้ออกมาในคุณภาพไม่ค่อยดี ภาพประกอบส่วนมากเป็นภาพลายเส้นสี ๑ สี และสีชาดำ แต่ก็ยังมีหนังสือสำหรับเด็กอนุบาลนี้หลายเล่ม ที่จัดพิมพ์ใช้สีหลายสีเป็นที่ดึงดูดความสนใจอยู่บ้างเหมือนกัน ข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่ทำให้การจัดพิมพ์หนังสือไม่ได้คุณภาพ ในด้านภาพประกอบนี้มีอยู่หลายองค์ประกอบที่สำคัญ แต่ผู้วิจัยก็เห็นว่าน่าจะมีทางแก้ไขปรับปรุงได้ โดยเฉพาะในด้านการเขียนภาพประกอบซึ่งน่าจะมีสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการผลิตหนังสือเด็กรับเป็นหน้าที่ในการให้การศึกษาค้นคว้า หรือจะได้รับความช่วยเหลือร่วมมือจากองค์กรต่าง ๆ เช่น UNESCO ก็สามรถที่จะจัดทำได้เพื่อการผลิตหนังสือสำหรับเด็ก โดยเฉพาะในด้านการสร้างภาพประกอบให้เป็นที่น่าสนใจสำหรับเด็กได้ดียิ่ง ๆ ขึ้น

๔. ควรจะได้มีการวิจัยศึกษาค้นคว้าถึงเนื้อหาของภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กระดับอนุบาลทั้งพวกให้ความรู้ ความบันเทิง และพวกที่เป็นแบบเรียน ทั้งในแง่เกี่ยวกับความสนใจของเด็กและในแง่ เกี่ยวกับการเรียนรู้ดูบ้าง

๕. ควรจะได้ศึกษาค้นคว้าในเรื่องเกี่ยวกับขนาดตัวอักษร และขนาดของภาพสำหรับเด็กหนังสืออ่านสำหรับเด็กระดับอนุบาลดูบ้าง